

Meer voorlichting over managementprogramma's is effectief

Ervaringen in het project Begeleiding en Voorlichting, Someren

Ir. P.G.A. Paree

Noordbrabantse Christelijke Boerenbond
Postbus 91
5000 MA Tilburg
tel 013-378599

Referaat

In het project Begeleiding en Voorlichting in Someren is tussen 1988 en 1991 onderzocht of het ontbreken van voldoende begeleiding en voorlichting met betrekking tot de diverse bedrijfsinformatiesystemen oorzaak is van de trage introductie van managementprogramma's.

Extra voorlichting door organisaties is verantwoord: als er meer contacten met een voorlichter zijn, doet een varkenshouder meer aan niet-routine-werkzaamheden met een managementprogramma.

Deze voorlichting dient gericht te worden op:

- introductie, promotie en plaatsing van managementprogramma's
- het initiëren en stimuleren van gebruikersgroepen.

In Someren heeft deze voorlichting geresulteerd in de introductie van de computer bij ca. 30% van de varkenshouders.

De ervaringen van het project Begeleiding en Voorlichting zijn op grotere schaal vertaald in o.a. het Agrocom-PC+ voorlichtingsproject.

Trefwoorden: voorlichting, managementprogramma's, varkenshouderij

Inleiding

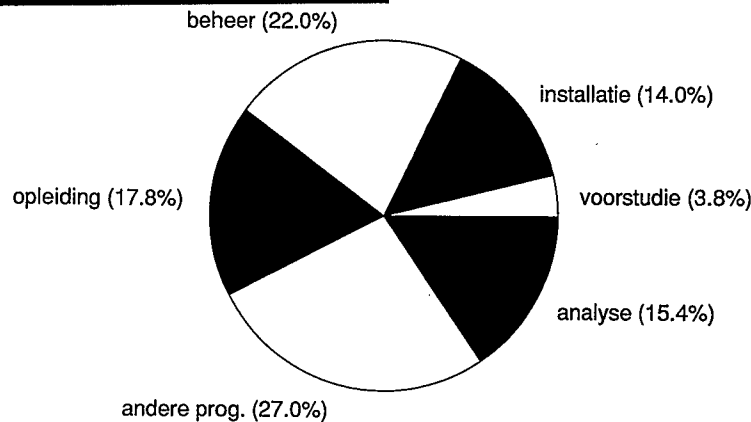
Ondanks de steeds toenemende functionaliteit van de managementprogramma's in de landbouw maken de meeste boeren en tuinders geen gebruik van de bestaande mogelijkheden. In het project Begeleiding en Voorlichting in Someren is tussen 1988 en 1991 onderzocht of het ontbreken van voldoende begeleiding en voorlichting oorzaak is van de trage introductie van managementprogramma's.

In het project is onder andere nagegaan:

- 1 op welke wijze varkenshouders hun managementprogramma gebruiken;
- 2 wat het effect is van extra begeleiding;
- 3 op welke terreinen extra voorlichting effectief is, en welke organisaties deze voorlichting kunnen verzorgen.

De ervaring uit het project Begeleiding en Voorlichting is o.a. vertaald in het Agrocom-PC+ voorlichtingsproject.

FIGUUR 1 TIJDVERDELING OVER TYPEN ACTIVITEITEN

parce 1

Resultaten van het onderzoek

■ Gebruik van managementprogramma's

De deelnemers in het onderzoek hebben een gedetailleerde tijdregistratie bijgehouden, die later in onderzoeksgroepen werd toegelicht. Hierdoor kunnen we nauwkeurig aangeven hoeveel tijd een programma de varkenshouder kost.

Volgens de tijdregistratie in het project werken zeugenhouders gemiddeld 2 uur/periode (4 weken) aan het invoeren van de technische gegevens en 1 uur/maand van de financiële gegevens. Vleesvarkenshouders werken ca. 2 uur/maand met het programma. Een gebruiker besteedt 2-4 uur/maand aan niet-routine activiteiten. De globale verdeling van de tijdsbesteding is weergegeven in figuur 1. Installatie, beheer en opleiding voor

routinewerkzaamheden vragen de helft van de niet-routinetijd. Er wordt weinig tijd besteed aan het opvragen van groepsoverzichten, analyses of van resultaten over een specifieke periode. Het gebruik van deze lijsten neemt zelfs af in de tijd (figuur 2).

Per maand werkt de varkenshouder 1 uur zelfstandig achter de computer, 1 uur heeft direct verband met een advies van een voorlichter en 1 uur wordt besteed aan een gebruikersgroep of cursus. Het is opvallend, dat de deelnemers slechts 1/3 van de niet-routinematige activiteiten zelfstandig met de programma's werken.

■ Effect van extra begeleiding op het gebruik van programma's

Een varkenshouder krijgt van ruim 2 organisaties, ruim eenmaal per maand begeleiding bij het effectief gebruik van de computer. Als er contacten met een voorlichter zijn, doet een varkenshouder

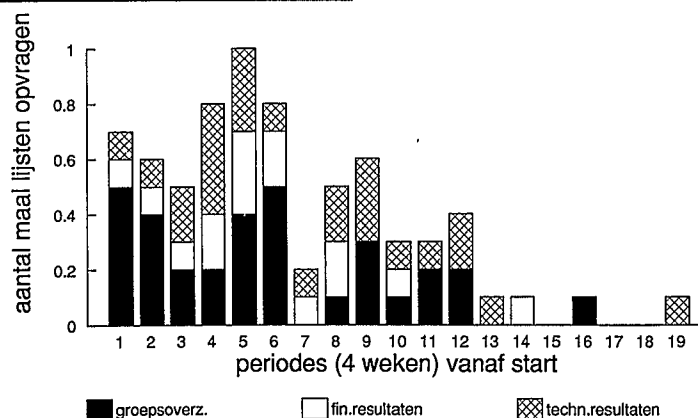
meer aan niet-routine-werkzaamheden (figuur 3). Deze toename hangt samen met het feit dat boeren 2/3 van de niet-routine-activiteiten met een voorlichter (individueel of in gebruikersgroepen) uitvoeren. Extra voorlichting over managementprogramma's is dus effectief.

■ Aard van de extra gewenste voorlichting

Het aanbod aan voorlichting is in figuur 4 voor 8 hoofdgroepen van activiteiten vergeleken met de vraag. Links bij ieder onderwerp is weergegeven, hoe belangrijk boeren ondersteuning bij elk onderdeel vinden. Rechts is aangegeven in welke mate voorlichters zich verantwoordelijk voelen voor een onderwerp, of hoeveel organisaties hierover voorlichting geven.

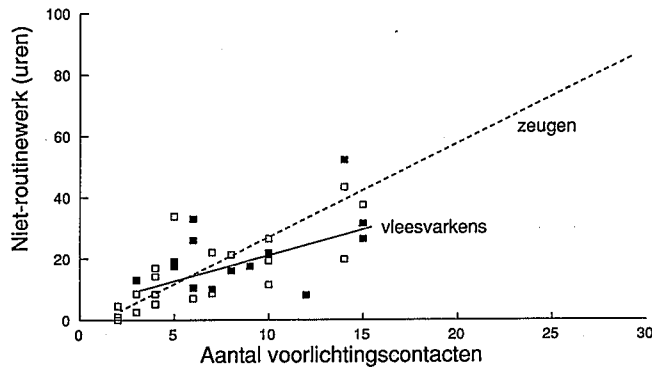
Vraag en aanbod sluiten goed aan bij het opstarten, bij het gevorderd gebruik en

FIGUUR 2 ANALYSE IN DE LOOP VAN DE TIJD

parce 2

FIGUUR 3 VOORLICHTING EN ACTIVITEIT

paree-3

verwerken van gegevens en bij het opstellen van analyse-opdrachten. Toelichting rekenregels en externe bedrijfsvergelijking wordt door weinig organisaties gepromoot, hiernaar is ook (nog) slechts weinig vraag. De interesse van de boer moet eerst worden gewekt.

Extra voorlichting dient gericht te worden op promotie en introductie van de programma's, en het initiëren en coördineren van gebruikersgroepen ("huiskamergruppen").

Introductie, promotie en plaatsing van managementprogramma's

De managementprogramma's geven aan voorlichters de mogelijkheid om de boer gericht te ondersteunen bij het operationele beheer: zij zijn zelf niet dagelijks beschikbaar, maar de programma's wel. Er worden steeds hogere eisen worden gesteld aan de

bedrijfsvoering, dus aan hun voorlichting. Daarom zullen de voorlichters steeds meer genoodzaakt zijn om hierbij alle hulpmiddelen te gebruiken.

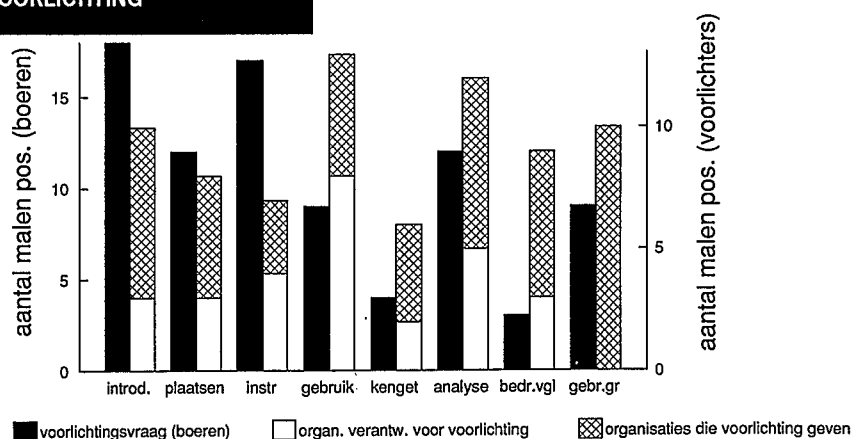
Hoewel de voorlichtende organisaties niet altijd optimaal promotie verzorgen en begeleiding geven bij managementprogramma's, heeft het geen zin hiervoor een gespecialiseerde organisatie in het leven te roepen. Ook is het niet verstandig, dat softwareproducenten de begeleiding volledig voor hun rekening nemen. Deze organisaties kunnen deze immers niet integreren in overige operationele ondersteuning op het bedrijf. Wel is het belangrijk, dat de voorlichtingsactiviteiten in een duidelijker onderling verband aan de boeren worden aangeboden. Vaktechnische- en standsorganisaties kunnen hierin een belangrijke stimulerende rol spelen.

Gebruikersgroepen

Gebruikersgroepen zijn de sleutel om te komen tot meer bedrijfsvergelijking en meer gebruik van analyse. Er is veel interesse in gebruikersgroepen en tijdens het project bleek, dat veel organisaties bereid zijn om gebruikersgroepen te begeleiden. Toch komt het fenomeen van gebruikersgroepen niet goed van de grond. Het feit, dat geen enkele organisatie zich verantwoordelijk acht voor werving en coördinatie van gebruikersgroepen zal hierbij een belangrijke rol spelen. De vaktechnische- en standsorganisaties kunnen deze leegte voor hun leden opvullen.

agro informatica 5(4) / september 1992

FIGUUR 4 VRAAG EN AABOD VOORLICHTING

paree 4

Gebruik van de ervaringen uit Someren in het Agrocom-PC+ voorlichtingsproject

Het Agrocom-PC+ project brengt alle mogelijkheden van automatisering onder de aandacht bij boeren en tuinders in het NCB-werkgebied. In het project is gebruik gemaakt de ervaringen in Someren.

In Someren bepaalde een groep boeren, hoe en wanneer de voorlichting werd ingevuld. Ook het Agrocom PC+ project wordt per rayon (enkele NCB-afdelingen) ingevuld door een coördinatiegroep. Hierdoor waren de leden sterk bij het project betrokken.

In Someren werkten alle voorlichtende organisaties positief mee, als om hun inbreng gevraagd werd. In het Agrocom-PC+ project verzorgen dezelfde organisaties de presentatie van diverse programma's. Dit vraagt een aanzienlijke inspanning, maar hier tegenover staat een goede opkomst. Bovendien kan bij vragen gericht verwezen worden naar andere voorlichtingsbijeenkomsten of cursussen in het project.

In de tweede fase van het project in Someren is veel aandacht besteed aan cursussen en gebruikersgroepen. In het Agrocom-PC+ project is reeds een grote opkomst voor cursussen bereikt. Gebruikersgroepen zullen in het vervolg van het project meer kunnen worden opgestart.

Het blijkt, dat door extra coördinatie en inspanning in de promotie voor managementprogramma's ca. 30% van de boeren geïnteresseerd is in automatisering.

Verwacht wordt, dat de grote interesse voor het Agrocom-PC+ project zich op termijn vertaalt in een aanzienlijke toename van het computergebruik. In Someren werd de interesse in het project door ca 30% van de varkenshouders omgezet in aanschaf van een computer.